

Sygn. akt **IV Ka 257/19**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy IV Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Mirosław Kędziński

Protokolant stażysta Ewelina Rajaska

przy udziale Dominika Mrozowskiego - prokuratora Prokuratury Rejonowej Bydgoszcz – Południe w Bydgoszczy

po rozpoznaniu dnia 25 kwietnia 2019 r.

sprawy **M. W.** c. J. i D. ur. (...) w B.

oskarżonej z art. 178a § 1 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego w Bydgoszczy

z dnia 20 grudnia 2018 r. sygn. akt XI K 715/18

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że :

- orzeczony wobec oskarżonej środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym obniża do 3 (trzech) lat (punkt 2);

- zwalnia oskarżoną od wydatków w sprawie oraz opłaty (punkt 5);

2. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy.

3. zwalnia oskarżoną od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze i jego wydatkami obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt **IV Ka 257/19**

UZASADNIENIE

M. W. oskarżona została o to, że w dniu 29 maja 2018r. w B. przy ul. (...) kierowała w ruchu lądowym pojazdem mechanicznym marki (...) nr rej. (...), będąc w stanie nietrzeźwości, przy czym przeprowadzone badania pobranej krwi wykazały, iż w dniu 29 maja 2018r. o godz.15:15 stężenie alkoholu etylowego wynosiło 2,19 ‰, o godz.15:45 wynosiło 2,08‰, o godz.16:15 wynosiło 1,86‰ alkoholu etylowego ; tj. o czyn z art.178a§1 kk.

Wyrokiem z dnia 20 grudnia 2018r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy w sprawie XI K 715/18 oskarżoną M. W. uznał za winną popełnienia czynu polegającego na tym, że 29 maja 2018r. w B. przy ul. (...) w ruchu lądowym prowadziła pojazd mechaniczny marki (...) nr rej. (...), znajdując się w stanie nietrzeźwości potwierdzonym badaniem próbki krwi pobranej o godz.15:15, które wykazało wynik 2,19 ‰ alkoholu etylowego we krwi, badaniem próbki krwi pobranej o godz.15:45, które wykazało 2,08 ‰ alkoholu etylowego we krwi oraz badaniem próbki krwi pobranej o godz.16:16, które wykazało 1,86 ‰ alkoholu etylowego we krwi urządzeniem elektronicznym tj. czynu z art.178a§1 kk i za to przestępstwo na podstawie art.178a§1 kk wymierzył jej grzywnę w wysokości 500 stawek dziennych, przyjmując

wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 zł ; na podstawie art.42§2 kk orzekł wobec oskarżonej środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na 4 lata ; na podstawie art.43a§3 kk orzekł wobec oskarżonej świadczenie pieniężne w kwocie 5.000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnym ; na podstawie art.63§4 kk zaliczył na poczet orzeczonego w pkt 2 wyroku zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych okres rzeczywistego zatrzymania prawa jazdy w sprawie od 29 maja 2018r. przyjmując, iż jeden dzień zatrzymania prawa jazdy odpowiada jednemu dniowi zakazu prowadzenia pojazdów; zasądził od oskarżonej kwotę 500 zł tytułem opłat oraz obciążył ją pozostałymi wydatkami w kwocie 1.059,28 zł.

Apelację od powyższego wyroku złożył obrońca oskarżonej, zaskarżając wyrok w zakresie dotyczącym orzeczenia o karze i środkach karnych.

Wyrokowi zarzucił :

1. rażąco niewspółmierność orzeczonej wobec oskarżonej kary w postaci grzywny w wysokości 500 stawek dziennych, przyjmując wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 zł, w stosunku do możliwości finansowych oskarżonej, jej sytuacji majątkowej, życiowej i rodzinnej, a także właściwości i warunków osobistych sprawy;
2. rażąco niewspółmierność orzeczonego wobec oskarżonej środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na 4 lata, w stosunku do okoliczności sprawy, właściwości i warunków osobistych sprawy.

Stawiając powyższe zarzuty, na podstawie art.427§1 kpk w zw. z art.437§1 i 2 kpk skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt 1, poprzez wymierzenie oskarżonej kary grzywny w wysokości 100 stawek dziennych, przyjmując wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 zł; zmianę zaskarżonego wyroku w pkt 2 poprzez orzeczenie wobec oskarżonej środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów w ruchu lądowym na 3 lata z jednoczesnym wyłączeniem spod ww. zakazu tych kategorii pojazdów, do których prowadzenia wymagane jest prawo jazdy kategorii (...) ewentualnie z wyłączeniem spod ww. zakazu tych kategorii pojazdów, do których prowadzenia wymagane jest prawo jazdy kategorii (...) i (...)" ; zmianę zaskarżonego wyroku w pkt 5 poprzez odstąpienie od obciążenia oskarżonej kosztami postępowania. Ponadto jedynie z ostrożności procesowej, w przypadku oddalenia niniejszej apelacji, wniósł o odstąpienie od obciążenia oskarżonej kosztami postępowania przed sądem II instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Apelacja obrońcy oskarżonej jest częściowo zasadna.

W istocie bowiem orzeczenie wobec oskarżonej zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w wymiarze 4 lat razi surowością. Zasadnie też obrońca kwestionuje obciążenie oskarżonej kosztami postępowania.

Nie jest natomiast zasadna argumentacja skarżącego związana z zarzutem rażącej niewspółmierności orzeczonej kary w postaci 5000 zł grzywny oraz wniosek o ograniczenie zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych wyłącznie do pojazdów określonego rodzaju.

Otóż zarzut rażącej niewspółmierności kary, jako zarzut z kategorii ocen, można podnosić w sposób zasadny w sytuacji, kiedy wymierzona kara -jakkolwiek mieszcząca się w granicach ustawowego zagrożenia - nie uwzględnia w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnienia przestępstwa, jak i osobowości sprawcy. Innymi słowy, zarzut taki można podnosić, gdy w odczuciu społecznym kara taka byłaby karą niesprawiedliwą.

Zatem „rażąca niewspółmierność kary" o jakiej traktuje treść art.438 pkt 4 kpk zachodzi wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można było przyjąć, iż zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną , a tą jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej w następstwie prawidłowego zastosowania dyrektyw wymiaru kary wskazanych w art.53 kk i 54§1 kk oraz zasad wymiaru kary ukształtowanych ugruntowaną praktyką orzecniczą. Nie chodzi przy tym o każdą ewentualną różnicę w ocenach

wymiaru kary, ale różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną można by nazwać, także w potocznym znaczeniu tego słowa „rażąco niewspółmierną”, to jest w stopniu nie dającym się zaakceptować.

Rażąca niewspółmierność kary zachodzi również wówczas, kiedy kara za przypisane przestępstwo nie uwzględnia należyte stopnia jego społecznej szkodliwości oraz nie realizuje w wystarczającej mierze celów kary w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, z jednoczesnym uwzględnieniem celów zapobiegawczych i wychowawczych jakie ma ona osiągnąć wobec skazanego. Oczywiście przy tym pozostaje, iż w każdym wypadku sąd winien baczyć aby całokształt represji karnej nie przekraczał stopnia winy (tzn. by nie wymierzono kary ponad winę sprawcy, chociażby przemawiały za tym potrzeby prewencji indywidualnej i ogólnej).

Sąd I instancji przeprowadził wszelkie te dowody, które leżały u podstaw rozstrzygnięcia w przedmiocie wymiaru kary zasadniczej względem oskarżonej, a swoje stanowisko w tym względzie uzasadnił.

Sąd odwoławczy stanowisko to podziela.

Niewątpliwie bowiem ustalone okoliczności przedmiotowe i podmiotowe przypisanego oskarżonej czynu powodują że niepodobna jest skutecznie wywodzić, że wymierzona oskarżonej kara razi surowością. Jakikolwiek łagodzenie wymierzonej kary wobec M. W. nie znajduje należytego oparcia pośród zasad i dyrektyw wymiaru kary określonych w treści art.53 kk.

Rozstrzygając w tej materii Sąd Rejonowy należyte ocenił fakt znacznego stopnia społecznej szkodliwości czynu, znacznego stopnia nietrzeźwości oskarżonej oraz naruszenia przy tym przepisów ruchu drogowego skutkujące spowodowaniem kolizji drogowej. Przecież oskarżona prowadziła samochód w dużym mieście, w czasie największego natężenia ruchu (krótco po godzinie 15 – ej), w stanie znacznej nietrzeźwości, powodując kolizję drogową.

Należy mieć na uwadze, że wymierzono oskarżonej karę najłagodniejszego rodzaju i nie ma podstaw do jej dalszego łagodzenia. W szczególności nie może przemawiać za tym jej sytuacja majątkowa i rodzinna, gdyż w realiach sprawy kara nie może mieć charakteru symbolicznego a musi uwzględniać dyrektywy z art. 53 kk.

Zwrócić należy uwagę na fakt, że obrońca kwestionując wysokość orzeczonej grzywny i eksponując trudną sytuację finansową i rodzinną zapomniał, że w toku postępowania przed Sądem Rejonowym wnosząc o warunkowe umorzenie postępowania jednocześnie deklarował i wnosił o orzeczenie wobec oskarżonej świadczenia pieniężnego w kwocie 15.000 zł.

Nie bez znaczenia jest, że orzekając karę sąd uwzględnia też potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Chodzi tu o wpływ, jaki orzeczonej kara powinna wywrzeć w kierunku ugruntowania w społeczeństwie prawidłowych ocen prawnych i stosownego do tych ocen postępowania, o potwierdzenie przekonania, że w walce z przestępczością zwycięża praworządność, a sprawcy są sprawiedliwie karani. Wpływ ten oznacza, iż kara powinna wywierać przede wszystkim na środowisko sprawcy, aby ugruntować świadomość, iż ten kto w przestępczy sposób narusza dobra, zostanie sprawiedliwie ukarany.

Kara jest przecież ważnym środkiem zwalczania przestępczości.

Wymierzona w niniejszej sprawie kara powyższe kryteria spełnia.

Tym samym brak jest jakichkolwiek racjonalnych przesłanek do uznania, iżby orzeczenie Sądu meriti w tej części wymagało korekty przez Sąd Odwoławczy.

Z kolei orzeczenie wobec oskarżonej zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 4 lat razi surowością i wymagało ingerencji sądu odwoławczego. Ustalone bowiem okoliczności przedmiotowe i podmiotowe przypisanego oskarżonej czynu, a także prezentowane przez nią właściwości i warunki osobiste powodują, że orzeczenie tego środka w wymiarze innym niż najniższy przewidziany prawem, nie jest zasadne. Przedmiotowe zdarzenie było odosobnionym

w życiu oskarżonej i orzeczenie zakazu w wymiarze najniższym prawnie dopuszczalnym, jawi się jako odpowiednia represja karna w zakresie orzeczenia o środka karnym.

W realiach niniejszej sprawy natomiast nie ma podstaw do ograniczenia zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych wyłącznie do pojazdów określonego rodzaju. Wbrew bowiem odmiennej argumentacji i żądaniu obrońcy, całkowita eliminacja oskarżonej z ruchu drogowego, choć na najkrótszy okres czasu przewidziany prawem, jest konieczna dla zapewnienia bezpieczeństwa innym jego użytkownikom.

W szczególności Sąd Okręgowy miał na uwadze, że oskarżona oprócz tego, że prowadziła pojazd w stanie nietrzeźwości, co wynika z samego faktu popełnienia przestępstwa, to dodatkowo okoliczności tego przestępstwa były drastyczne, gdyż naruszyła przepisy ruchu drogowego, spowodowała kolizję drogową niemalże w centrum dużego miasta, w szczycie ruchu drogowego powodując znaczny stopień zagrożenia dla bezpieczeństwa innych użytkowników ruchu, okazała przy tym rażące lekceważenie dla zasad ruchu drogowego.

Powyższe uzasadnia orzeczenie o całkowitej eliminacji oskarżonej z ruchu drogowego na okres 3 lat.

Apelacja obrońcy oskarżonej jest też zasadna o tyle, o ile kwestionuje rozstrzygnięcie Sądu I instancji o obciążeniu oskarżonej kosztami sądowymi.

W ocenie Sądu Okręgowego w sprawie istnieją bowiem podstawy do przyjęcia, że uiszczenie przez oskarżoną kosztów postępowania byłoby dla niej zbyt uciążliwe ze względu na jej sytuację majątkową, rodzinną i brak dochodów.

Przypomnieć trzeba, iż art. 627 k.p.k. statuuje zasadę ponoszenia kosztów sądowych przez oskarżonego w sprawach z oskarżenia publicznego. Aby mogło dojść do jej przełamania konieczne jest wystąpienia przesłanek zwolnienia od kosztów sądowych, przewidzianej w art. 624 § 1 k.p.k. Przepis ten wymaga wykazania przez stronę ubiegającą się o zwolnienie od kosztów sądowych tych przesłanek, które w treści wskazanego przepisu, jako konieczne ustawodawca przewidział. Tymczasem uszły uwadze Sądu Rejonowego okoliczności, które wskazują na tego rodzaju okoliczności a i obiektywnie sytuacja taka w realiach niniejszej sprawy nastąpiła. Oskarżona bowiem, nie pracuje zawodowo jest osobą bezrobotną.

Uwzględniając aktualną sytuację majątkową oskarżonej, która jest osobą bezrobotną, bez prawa do zasiłku, samotnie wychowującą małoletnią córkę, koniecznym stała się zamiana zaskarżonego wyroku poprzez zwolnienie oskarżonej od kosztów sądowych orzeczonych w pkt 5.

W tym stanie rzeczy orzeczono jak w sentencji wyroku.

O kosztach sądowych za postępowanie odwoławcze orzeczono po myśli art.636§1 kpk w zw. z art.624§1 kpk, mając na uwadze aktualną sytuację majątkową i rodzinną oskarżonej.